

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – гр. ВЪЛЧЕДРЪМ, обл. МОНТАНА

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ И ГРАЖДАНИТЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ СИТУАЦИЯ В ОБЩИНА ВЪЛЧЕДРЪМ (2013- 2014)

Общинският план е приет с Решение № 165, протокол № 23 от 11.03.2013 г. на
Общински съвет – Вълчедръм.

1. Въведение

Настоящият план за действие за периода 2013 - 2014 година на община Вълчедръм за интегриране на ромите и гражданите, живеещи в сходни на ромите условия, дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт, НПО и местната общност към разрешаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи в общината. Той е съобразен с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основава на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази област.

Планът за действие в изпълнение на **Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на област Монтана и Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 - 2014)**.

ЦЕЛИ НА ПЛАНА:

- Създаване на благоприятни условия за устойчиво развитие и участие на етническите малцинства в обществените процеси на територията на Община Вълчедръм;
- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи;
- Значително разширяване възможностите на Община Вълчедръм да участва равноправно с другите Общини в страната в конкурсните програми на ЕС с насоченост социализиране, приобщаване на уязвими малцинствени общности;
- Подобряване качеството на живот, повишаване на жизнения стандарт на жителите на Община Вълчедръм;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност и съпричастност към хората в неравностойно положение;
- Превръщане на Община Вълчедръм в привлекателно място за живот, личностно и обществено развитие;

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще.

В разработването на плана за действие участваха, съгласно заповед №1802 от 04.12.2012 год.

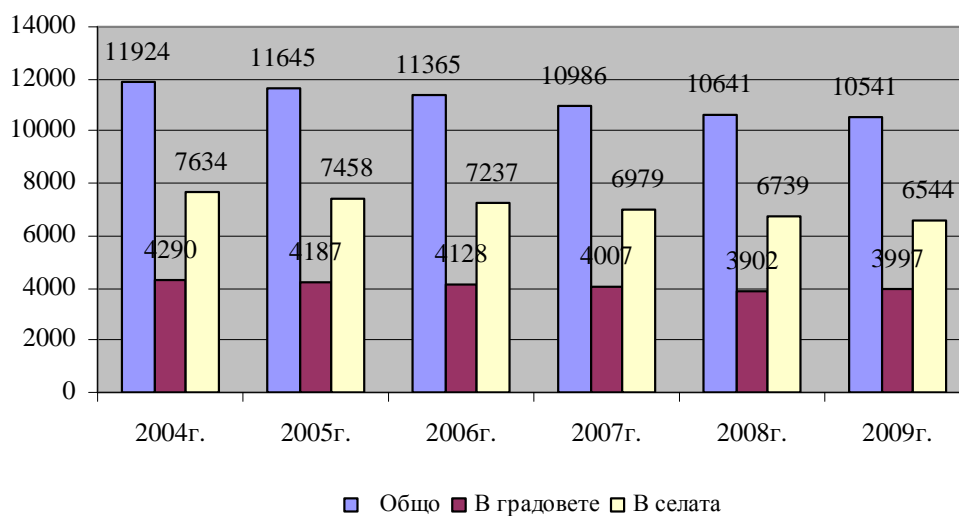
- Представители на Общинска администрация Вълчедръм
- Дирекция "Социално подпомагане" гр.Вълчедръм
- Дирекция "Бюро по труда" гр.Вълчедръм
- Представители на ромската общност
- Представители на НПО- Сдружение „Фютчър”
- Общинския съвет по ЕДВ

2. Демографски характеристики.

По данни на Националния статистически институт и ГД ГРАО населението на община Вълчедръм по постоянен адрес наброява 10 541 души, а само в гр. Вълчедръм живеят 3 997 души, от които 1 918 мъже и 2 079 жени. В селата на територията на общината населението е както следва:

- с. Ботево - 66 души;
- с. Бъзовец - 157 души;
- с. Горни Цибър - 202 души;
- с. Долни Цибър - 1594 души;
- с. Златия - 870 души;
- с. Игнатово - 285 души;
- с. Мокреш - 863 души;
- с. Разград - 819 души;
- с. Септемврийци - 1165 души;
- с. Черни връх - 823 души.

Графика 1 : Население на община Вълчедръм по години

Източник: Национален статистически институт

На територията на община Вълчедръм значително нараства относителния дял на населението от ромски произход, като към 2001 г. от ромски произход са 34% от общото население на общината, а през 2012 г. – 37%.

Таблица 1: Разпределение на населението по населени места и етнически групи към 2012 година

Населени места	Брой жители	в т.ч. роми	до 18 г.	% съотношение
гр. Вълчедръм	4 188	943	270	22,5
с. Мокреш	924	628	130	67
с. Септемврийци	1 219	441	110	36,1
с. Долни Цибър	1 628	1454	445	89,3
с. Разград	882	284	67	31,1
с. Черни връх	562	252	58	44,8
с. Златия	951	86	23	9
с. Игнатово	302	61	16	20
с. Бъзовец	168	-	-	-
с. Ботево	78	-	-	-
с. Горни Цибър	179	-	-	-
ОБЩО:	11 081	4149		37%

Процентът на ромската етническа група в общината е сравнително висок, като най-голям е процентът в селата Долни Цибър - 89,3%, с. Черни връх – 44,8% и с. Септемврийци – 36,1%, а в административния център на общината той е 22,5%.

Ромската етническа група е в групата на социално-слабите, дълготрайно безработни и подлежащи на социално подпомагане лица, което налага разработването на дългосрочна политика за приобщаването на малцинствата към икономическите и социални процеси протичащи в общината. Продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи, турци, румънци и др.

3.Образование

Относителният дял на ученици от уязвимо социално положение живеещи в сходни на ромите условия в училищата е 72%. В отделните училища те са:

- Гимназия „Димитър Маринов”, гр. Вълчедръм – 65%;
- I ОУ „Васил Левски”, гр. Вълчедръм – 37%;
- II ОУ „Иван Вазов”, гр. Вълчедръм – 78%;
- ОУ „Христо Ботев”, с. Златия – 51%;
- ОУ „Христо Ботев”, с. Долни Цибър – 99%;
- ОУ „Д-р Петър Берон”, с. Септемврийци – 88%.

Най-много ученици отпадат в прогимназиална степен (V-VIII клас). За задържане на учениците се кандидатства по НП за по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст, модул „Подпомагане на храненето на децата от подготвителните групи в детските градини, децата от подготвителните класове в училище и учениците от I-IV клас”. В четири основни училища е въведена целодневна организация на учебния ден, чрез сформирани на полуинтернатни групи (I-IV клас).

По своята същност и предназначение образованието се явява основополагащ елемент на всички движещи се напред общества и процеси. През последните години сме свидетели на поредица от качествени, така и количествени промени на родното ни образование. Налице е сериозен спад в качеството на преподавания материал, а също така и отлив на деца от учебния процес предимно представители на ромската общност.

Тук причините са различни и са продиктувани от въздействието на обективно съществуващи, обществено – икономически, социални, демографски и др. фактори.

Тежкото икономическо състояние в годините на преход се отрази негативно върху покупателната способност на всички домакинства в страната. Но особено силно от промените бяха засегнати представителите на малцинствените общности. Това доведе до трайно ограничаване възможностите на много от тях да изпращат децата си редовно и в подобаващ вид на училище. В повече от случаите родителите свързват това с невъзможността да си осигурят трайна заетост, която да им позволи да обезпечат децата си необходимите облекла, учебни помагали и консумативи. Това доведе до сериозно намаляване на посещаемостта и ранното отпадане на децата от училище. Ниското качество на образованието, което ромските и други деца получават в тези условия, общата дискриминация, бедността. Значително спадна броя на завършващите средно и продължаващите висше образование младежи.

За овладяване на негативните тенденции в изоставането на ромските деца в сферата на образованието е необходимо, то да бъде адаптирано с новите завишени изисквания към учебният материал, съдържание, да се повиши в пъти качеството на преподаване. Необходимо е да бъдат предприети такива мерки, които да гарантират на децата условия да израстват, учат, живеят и работят заедно, като неразделна част от българското общество. За тази цел е необходимо да се работи активно с обществото, родителите, учителите и училищните настоятелства за преодоляване на предразсъдъците и негативните нагласи. Необходимо е да се засили присъствието на нагледни материали и информация за живота, историята, бита и културата на различните етноси. Добре би било е да се въведе изучаването на СИП майчиният език при проявен интерес от страна на учениците.

Препоръчително е учителските и управленски колективи да преминат през модулни обучения в мулти-културен, интер-културен диалог, което да разшири техния мироглед в опознаване спецификата на живота на своите ученици. Убедени сме, че това ще се отрази благоприятно върху качеството на образователния процес.

4.Здравеопазване

Структури на болнична помощ на територията на община Вълчедръм няма и обслужването на населението се осъществява главно в МБАЛ “Св. Николай Чудотворец” – гр. Лом (на 26 км от гр. Вълчедръм) и МБАЛ “Д-р Стамен Илиев” – гр.Монтана (на 46 км от гр. Вълчедръм).

В гр. Вълчедръм има изграден Филиал за спешна медицинска помощ (ФСМП) към Център за спешна медицинска помощ (ЦСМП) – Монтана. ФСМП обслужва единадесетте населени места на община Вълчедръм и с. Якимово и с. Дългоделци от община Якимово, или около 14 200 души население, от които около 2 400 са деца. Филиалът е окомплектован със следния персонал: двама лекари, четирима фелдшери, шест медицински сестри, шест шофьора и един санитар. За нормалното му функциониране са необходими шест лекаря. Населените места са разпръснати върху голяма територия, пътната инфраструктура е в много лошо състояние, а всичко това води до затруднения при обслужването.

Направеният проект за изграждане на рампа за достъп на медицински и инвалидни колички до ФСМП все още не е реализиран, и в резултат нормалния достъп до кабинетите за първична¹ и спешна извън болнична медицинска помощ на хора с увреждания (инвалидни колички) не е подсигурен.

¹ ФСМП и първичната медицинска помощ се помещават в една сграда с един и същ вход

Първичната извънболнична медицинска помощ на територията на общината е разпределена в осем индивидуални практики за първична медицинска помощ, от които четири са заети от лекари на територията на съответното населено място и четири – от приходящи лекари. Практиката показва, че в населените места с медицинско обслужване от приходящи лекари, медицинската помощ не се осъществява в необходимия обем и не съответства на нуждите на застаряващото население, което е предпоставка за влошаване на качеството. Първичната медицинска помощ се извършва в сградите на бившата поликлиника в гр. Вълчедръм и в сградите на бившите селски здравни служби във всички населени места. Състоянието на сградния фонд е лошо и има нужда от сериозни ремонти, включително и от гледна точка на енергийна ефективност.

Изградено е успешно сътрудничество с ДКЦ – Лом и на място в гр. Вълчедръм частично се осъществява консултативна помощ от специалисти и се извършват лабораторни изследвания.

Назначените здравни медиатори оказват съдействие за изпълнение на имунизационния календар на деца от ромски произход, обслужването на психично болни и възрастни, които не могат да се самообслужват.

Училищното здравеопазване на територията на общината е възстановено, като в детските заведения и училищата има седем официално оборудвани и регистрирани в РИОКОЗ кабинети. Медицинските специалисти (медицински сестри и фелдшери) извършват превенция и промоция на здравето, здравна просвета, оказване на първа помощ, съдействие на личните лекари за провеждане на имунизации и задължителни профилактични прегледи, противоепидемичен контрол, водене и съхраняване на документацията. Регулярно (всяка учебна година) се провеждат часове за превенция на СПИН. През 2009 г. медицинските специалисти са участвали в кампанията по профилактика и лечение на грипа АН1N1 като са запознали учениците и персонала с рисковите фактори и начините на предпазване.

Първичната стоматологична помощ на територията на община Вълчедръм се осъществява от шест практики, две от които са заети от лекари по дентална медицина, намиращи се на територията на съответното населено място, а четири – от лекари обслужващи пациенти в определени дни от седмицата. От гледна точка на броя обслужвано население действащите дентални практики са достатъчни. Състоянието на сградния фонд² е лошо, включително и по отношение на енергийната ефективност. Не се извършва профилактична дентална помощ в детските градини и училищата, което води до лош “зъбен статус” на децата. Всичко това, както и малкият брой заплащани от НЗОК манипулации, е причина за лош “зъбен статус” на цялото население.

Липсват данни и статистика за специфични за региона заболявания или за най-чести заболявания на населението на община Вълчедръм.

Лекарствени средства за населението на общината се осигуряват чрез три аптеки – две в гр. Вълчедръм и една в с. Златия. Броят на аптеките е недостатъчен и достъпа до лекарствени средства, особено за населението в селата е затруднен. И двете аптеки нямат лиценз за работа с наркотични и психотропни вещества, което ограничава достъпа на населението в общината до такива.

Липсата на координация при осъществяването на медицинската дейност на територията на общината се обуславя от няколко фактора: самостоятелност, различна подчиненост на здравните заведения, наличието на “приходящи” лекари и стоматолози, не се води обобщена статистика за здравния статус на населението и медицинската дейност на територията на общината.

² Бившата поликлиника в гр. Вълчедръм и в сградите на бившите селски здравни служби, които са общинска собственост

Отрицателният демографски прираст с непрекъснато намаляващ брой на населението, особено в малките населени места, лошата инфраструктура, лошото състояние на сградния фонд, липсата на стимули за привличане и задържане на лекари на територията на общината, липсата на собствени кадри и обучаващи се, са голямо предизвикателство пред местната и централната власт и са сериозни предпоставки за дисбаланс в качеството и обхвата на медицинското обслужване на населението на общината.

5. Жилищни условия

Ромите в Община Вълчедръм са 37 % от населението или около 4149 души (по данни на ЕСГРАОН в общината). В гр.Вълчедръм живеят в обособен квартал /махала/. В по-голямата си част живеят, бедно и са на път да се маргинализират. Къщите са едноетажни и в голяма част с дворни пространства има изграден водопровод. Предстои изграждането на отпадъчна канализация и пречиствателна станция на цялата пътна мрежа в Общината. Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено с две или три деца или повече деца.

Жилищните условия се подобряват постоянно от общината чрез общинския бюджет и участие по програми и проекти. Улиците се асфалтират и се почистват деретата. Въпреки това дворните места остават неподредени и често хората складира в тях ненужни вещи, отпадъци от строителни дейности и др. Въпреки, че има изградена система за сметопочистване контейнерите не винаги се използват по предназначение. В момента няма ново отредени терени за жилищно строителство на гражданите от ромски произход.

6. Заетост и безработица

На територията на Общината безработицата се увеличава. За община Вълчедръм, по информация на Бюрото по труда – гр.Лом, данните за безработните са следните:

Таблица2 Данни за безработни

Показатели	Общо ДБТ
Данни за безработните лица и дела на ромите в общата им съвкупност	Към 20.12.10.2012г. безработните, регистрирани в ДБТ гр. Лом Общо регистрирани 1433, от тях 1000 роми или 80%
Данни за разпределението на без работните по образователен и професионален признак	Висше образование-11 лица; Средно образование-437 лица; Основно образование-235 лица; Начално образование-750 лица; Без образование-625 лица.
Данни за разпределението на	Мъже – 747;

без работните по пол	Жени – 686.
Данни за безработните младежи	Младежи до 29 години– 328;
Данни за безработните с престой в ДБТ над 1 година	Лица с регистрация над 1 година – 590;

Основен контингент на Дирекция Социално Подпомагане “ДСП” са предимно представители на ромската общност. Новите програми за разширяване заетостта от “Социални помощи към осигуряване на заетост” несъмнено са добър начин за социализиране и подновяване на трудовите навици на хората, но са недостатъчни за Община от тип каквато е Община Вълчедръм, която е с над 50% безработица. Законът за социалното подпомагане следва да диференцира общата категория на социално слабите на подгрупи, една от които да бъде групата “уязвими етнически малцинства”. Социалните работници, които работят с тези групи, следва да бъдат специално подготвени, обучени за работа с представители на етнически малцинства (не е възможно един социален работник да обслужва от 270 до 300 души) това измества акцента на неговата дейност и го превръща в регистратор или по-лошо наблюдател.

Необходимо е значително да се засили мястото, ролята на гражданския контрол по прилагането на закона за социално подпомагане, чрез включване на нестопански организации, сдружения и др. Едно добро решение в повишаване на прозрачността е преквалификацията и обучението на представители на общностите в програмите, работата на социалните работници и последващото им назначаване на работа в съответните служби, това несъмнено ще увеличи ефективността, търпимостта и толерантността към клиентите на социалните служби. Повече от сигурно ще се разшири потока на информация сред хората, а също така участието на хората в програмите ще бъде по – прозрачно за самата общност.

Високият дял на ромското население в Община Вълчедръм ни дава основание да насочим усилия в разработване на пилотни програми, проекти за безвъзмездно финансиране с насоченост намаляване степента на социална изолация и бедност. Необходимо е да се инициират специални социални програми, действащи в райони с предимно сезонна заетост /селскостопанските райони/. Опростяване на процедурата и стимулиране на процесът на получаване на земя от безимотните и малоимотните граждани от етнически произход в селските райони на общините, и така държавата ще си помогне получаването на социална помощ да бъде заменено от доходи, придобити от селскостопанска продукция, чрез заетост на безработните роми и конкуренция на пазара на труда.

Общинските служби за социално подпомагане могат да работят съвместно с организации от ромската общност, каквито вече съществуват или такива на други малцинства, с организации, чрез организация по предоставянето на дадена социална услуга, която да се извърши от съответна организация, след проведени координационни срещи с тях. По този начин ще се повиши ефективността на услугите, ще се гарантира качеството на социалната услуга. Реализирането ѝ ще бъде контролирано както от ДСП, така и от представителите на дадена организация.

Таблица 3 – СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ ПРЕЗ 2012Г. ПО ЕТНИЧЕСКИ ГРУПИ (%)

	Българи	От квартали с компактно ромско население	
СТАТУС НА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ			
Получават социални помощи	30%	60%	
Получавали са, но сега не			
Никога не са получавали, но имат нужда			
Не са получавали и нямат нужда			
ДО КАКВА СТЕПЕН РАЗЧИТАТ НА СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ			
Почти изцяло	20%	90%	
Много			
Донякъде			
Почти не			
Изобщо не разчитат			
Не могат да преценя			

7. Култура и спорт

Културата е елемент в цялостната общинска политика на община Вълчедръм за осигуряване на устойчиво развитие на града, за демократично мислене и подобряване качеството на живот на неговите граждани.

Като част от националната културна политика, ролята на общинските културни институции е да създадат условия и да гарантират, че ще запазят своята неповторима идентичност при интеграцията ни в Европейския съюз, сред нарастващата глобализация и успешно да обвържат традициите със съвременните културни практики.

С отговорност се съхраняват, продължават и се развиват богатите традиции в областта на духовната култура. Създават се нови и непрекъснато се търсят актуални ниши в културното пространство.

Читалищата като институция са юридически лица с нестопанска цел. Заедно с българското училище и българската църква, те са предшествали възстановяването на държавността в България още във времето на турското господство. Целите на народните читалища са да задоволяват потребностите на гражданите, свързани с:

- развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място;
- запазване на обичаите и традициите на българския народ;
- разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и достиженията на науката, изкуството и културата;
- възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
- осигуряване на достъп до информация.

Читалищата създават културния облик на всяко селище и като дом, и като организация, и като традиция.

На територията на община Вълчедръм функционират 10 читалища, като едно от тях – НЧ “Факел”, с. Бъзовец, след 6-годишно прекъсване, възстанови своята дейност през 2007 г. Към всяко едно от тях работи библиотека със съответен книжен фонд.

Таблица 4: Читалища по населени места

№ по ред	Читалище	Населено място	Година на основаване	Библиотечен фонд	Читатели
1	НЧ “Рало”	гр. Вълчедръм	1891	37 620	177
2	НЧ “Н.Й. Вапцаров”	с. Д. Цибър	1927		32
3	НЧ “Съзнание”	с. Септемврийци	1915	10 642	120
4	НЧ “Просвета	с. Черни връх	1927	4 416	74
5	НЧ “Н. Й. Вапцаров”	с. Златия	1921	12 489	40
6	НЧ “Тодор Павлов”	с. Игнатово	1929	3 763	34
7	НЧ “Живот”	с. Мокреш	1906	10 001	93
8	НЧ “Димитър Полянов”	с. Г. Цибър	1928	4 847	102
9	НЧ “Н. Й. Вапцаров”	с. Разград	1907	3 234	39

Източник: Данни от Община Вълчедръм

В читалищните библиотеки се осъществява различна по своя характер културна дейност, но най-съществената от тях е опазване и обновяване на книжния фонд. Липсата на финансови средства определено затруднява този процес, но въпреки това библиотечните работници полагат усилия и чрез дарения или кандидатстване по проекти се стремят да обогатяват книжното богатство и периодичните издания. По програма “Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност” са одобрени проектите на НЧ “Рало” - Вълчедръм, НЧ “Живот” - с. Мокреш и НЧ “Просвета” – с. Черни връх.

През 2009 г. стартира програма “Глобални библиотеки – България”. Одобрение за включването в програмата е получила библиотеката към читалището в гр. Вълчедръм. Предвижда да бъде снабдена с пет компютъра и съответно периферните устройства и мултимедия.

В началото на 2010 г. отново е създадена възможност и останалите библиотеки от общината да кандидатстват в програмата на Етап 2010 г.

Приоритет в работата на народните читалища винаги е била художествената самодейност.

Работещи състави към НЧ “Рало”, гр. Вълчедръм са:

- Танцов ансамбъл “Фолклорна искра”;
- Фолклорен танцов състав “Извора”;
- Група за стари градски песни.

Танцов ансамбъл “Фолклорна искра”, направи редица успешни участия в област Монтана, в страната и в Република Македония, където през пролетта на 2009 г. изнесе самостоятелен концерт в гр. Гостивар.

Необходимо е да се помисли за възстановяване на театралната самодейност, която в миналото имаше своята слава.

Към НЧ “Н.Й.Вапцаров”, с. Долни Цибър самодейните състави са:

- Детски фолклорен танцов състав;

- Младежки фолклорен танцов състав;
- Детски певчески хор;
- Състав за модерни танци;
- Състав за ориенталски танци;
- Хумористичен състав.

Значителни успехи извоюваха и самодейните състави при НЧ “Съзнание”, с.Септемврийци:

- Фолклорен детски танцов състав;
- Фолклорен младежки танцов състав “Надежда”.

Тези колективи получиха редица награди от участия в престижни фестивали и конкурси: трето място в първи фолклорен конкурс “Напеви от Северозапада”, гр.Монтана, лауреат и носител на почетния знак на “Балкан Фолк” – 2009 г. в гр. Велико Търново, участие във фолклорните празници “От Тимок до Искър по стъпките на траките”, гр. Белоградчик.

Дейността на останалите читалища е по-скромна, те нямат самодейни състави, но отбелязват годишнини и празници с програми, подготвяни от децата в населените места и са безценни “хранилища” на обичаите на живеещите в тях етноси.

Има мотивация в читалището в с. Златия за възобновяване на Русалийския обряд – калуш.

Културният календар обхваща националните празници и празниците на всяко населено място.

Във всички населени места се отбелязват традиционните празници: Йордановден, Васильовден, Бабинден, 8 март, 22 март, 8 април – международния ден на ромите, Великден, съборът на населеното място, Коледа и др. Положителен момент в тази дейност е съвместното отбелязване на тези празници в повечето населени места от всички етноси. Честват се и празници като: Трифон Зарезан, Ден на самодееца (1-ви март), Връзване на мартеница и посрещане на Баба Марта в детски градини и училища, Националният празник на България – 3 март, Илинден (Св. Илия – в гр. Вълчедръм, с. Разград и с. Мокреш), Денят на народните будители и др.

По повод годишнини на писатели и поети, изтъкнати личности или големи исторически събития, в читалищата се уреждат изложби, витрини или специални табла.

Традиция за гр. Вълчедръм и общината е провеждането на фолклорния преглед “Златия пее и танцува”, където своето танцово и певческо изкуство представят самодейците не само от община Вълчедръм и област Монтана, но и от съседни области.

Вълчедръмската култура е интегрална част от националния културен спектър. Културното пространство на общината непрекъснато се обогатява чрез нови инициативи.

Развитие на спорта в общината

Съществуващата материално-техническа база в общината дава възможност за успешно развитие на спортовете футбол, баскетбол, лека атлетика, ръгби, шахмат и тенис на маса, които са донасяли национални отличия на местни спортисти.

В общината има 4 (четири) открити спортни бази – три стадиона и една спортна площадка. Тези бази се ползват безвъзмездно от спортните клубове, ученици и граждани. Основните им характеристики са следните:

Таблица 5: Стадиони и спортни площадки

Име	Адрес	Описание
Стадион	гр. Вълчедръм	Терен – 20,000 дка, масивна сграда - съблекални, бани, стаи за съдии и домакин. В добро състояние. Баните се нуждаят от ремонт, а съблекалните и стаите от освежаване. Необходим е ремонт на лекоатлетическата писта и сектора за тласкане на гюле.
Стадион	с. Септемврийци	Терен – 13,000 дка, масивна сграда на два етажа, но полуразрушена.
Стадион	с. Златия	Терен – 20,400 дка, масивна сграда масивна сграда на два етажа, но полуразрушена. В момента не се ползува.
Баскетболна площадка	гр. Вълчедръм	Поддържа се в добро състояние. Необходими са пейки (седалки) в секторите за зрителите. Игрището трябва да се покрие с нов шамот или с изкуствена настилка.

Източник: Данни от Община Вълчедръм

Най-големият стадион в общината се намира в гр. Вълчедръм и включва затревен терен с трибуни за 800 зрители, лекоатлетическа писта, сектор за скок дължина и сектор за тласкане на гюле. Стадионът е държавна собственост, издържа се и се стопанисва от общината. Основен предмет на дейност е поддръжка и експлоатация на спортни обекти, организиране и провеждане на спортни мероприятия.

Останалите стадиони и спортната площадка са общинска собственост.

Няма предвидени за изграждане спортни площадки в гр. Вълчедръм и в селата на територията на общината, тъй като населението застарява, а децата използват училищните площадки. В двора на всяко общинско училище има спортна площадка. Настилките са асфалтови. Състоянието им позволява нормалното провеждане на часовете по физическо възпитание и спорт. Тези часове през зимния период се провеждат във физкултурните салони на училищата. В гр. Вълчедръм съществува плувен басейн - общинска собственост. В момента той е неизползваем и се нуждае от основен ремонт. Спортните клубове на територията на общината през последните 5 години са представени само от ФК „Златия” – Вълчедръм и СК Ръгби „Вълчедръмски тигри”. Видовете спорт са футбол и ръгби. ФК „Златия” към момента се представлява само от детски футболен отбор, който участва в областното първенство на БФС – Монтана. Отборите „Ръгби-10” и Ръгби-6” всяка година участват в държавното първенство. Състезателите от „Ръгби-10” са класирани до IV-то място, а „Ръгби-6” до VII-мо място. На държавно ученическо първенство и двата отбора са стигали до III-то място. Детският отбор към ФК „Златия” ежегодно участва в национален турнир „Млад олимпиаец” в гр. Етрополе. Най-доброто класиране на отбора е VI-то място. Два пъти отборът е участвал в международна среща срещу отбор „Балкански” от Сърбия и Черна гора. Провеждани са приятелски футболни срещи между ветерани на ФК „Златия” – Вълчедръм и ветерани на ПФК „ЦСКА” – София и ФК „Левски 1914”- София.

Спортните клубове са регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел с развиване на общественополезна дейност. Към федерацията по лека атлетика е регистриран СК „Олимпиаец”. Спортните клубове по футбол и ръгби е необходимо да подновят регистрациите си. Има изразена потребност от продължаване на традициите в баскетбола и създаване и регистриране на спортен клуб по баскетбол. Създадени са условия за практикуване на физически упражнения и спорт. Наличната спортна база, включително и спортните площадки в училищата, са на разположение за ползване от цялото население. Осигурен е свободен достъп до спортните обекти за учениците през

свободното им от учебни занятия време. В община Вълчедръм масовия спорт е застъпен основно в училища и детски градини, като по-широко участие на граждани има при провеждането на Деня на българския спорт и професионалния празник на работещите в сферата на спорта. Създадена е възможност за използване на откритата спортна база (стадион и баскетболна площадка) за масово спортуване независимо, че на този етап не се използва напълно тази възможност от гражданите. Трябва да се помисли за по-масово включване на гражданите в спортни мероприятия.

8. Приоритети:

ПРИОРИТЕТ 1 –ОБРАЗОВАНИЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Повишаване на качеството на образованието на децата и учениците от етническите малцинства	1.1 Социално включване и приемане на деца и ученици от ромски произход в мултикултурни групи, класове и паралелки в условията на детската градина и училището	1.1.1 Поддържа не на картотека на подлежащи ученици и деца за ДГ и 1 клас	Общинска администрация и всички училища на територията на Община Вълчедръм в сътрудничество с НПО, социални партньори и други.	2013 - 2014	Не са необходими		Брой деца за които се прилага организацията Нова програма за овладяване на бълг. език
2. Превенция на отпадане от училище на ромските ученици	2.1. Осигурява не на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищно образование	2.1.2. Осигурява не на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане	всички училища на територията на Община Вълчедръм	2013 - 2014	Не са необходими		Брой изготвени програми и обхванати лица

3. Приобщава не и приемане на родителите - роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот	3.1. Повишава не на ангажимента на родителите и засилване на сътрудни чеството.	3.1.1 Ангажира не на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства, ученически парламенти или обществени съвети	всички училища на територията на Община Вълчедръм	2013 - 2014	Не са необходими		Брой родители участвали в УН/ОС
4. Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми	.	4.1.1 Програма „Нов шанс за успех ” - ограмотяване на възраст	неграмотни и малограмотни възрастни роми	2013 - 2014		ОПРЧР	
5. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.	5.1. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти	5.1.1. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	НПО - ФЮТЧЪР Община Община Вълчедръм	2013 - 2014	Не са необходими	-	Брой обучени педагогически специалисти преминали обучение

	6.2 Формиране на извънкласни форми за занимания по интереси свързани със съхраняване на етническата идентичности и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи	6.2.1 Създаване на клуб на етносите и/или традиционните занаяти към – читалище „Рало”- гр.Вълчедръм	НПО - ФЮТЧЪР Община Община Вълчедръм	2012 - 2014	10 000лв.	ОП МОМН ЦМЕДТ НПО - ФЮТЧЪР Община Община Вълчедръм	Брой лица участници в дейностите Брой дейности и занимания
--	--	---	--	-------------	-----------	---	---

ПРИОРИТЕТ 2 – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Повишаване на здравната и екологична култура	1.1 Включване на медиатори между общността и здравните работници;	1.1.1. Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до IV месец на бременността чрез здравния медиатор и повишаване на сътрудничеството между институциите и НПО сектора в тази област.	Лични лекари; Община Вълчедръм; НПО в здравния сектор; Здравни медиатори; РЗИ	2013 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати бременни; брой лица, обхванати с дейности по кампании, обучения и др; Брой имунизирани деца

		1.1.2. Провежда не на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност	Община Вълчедръм; НПО в здравния сектор; Лични лекари; Регионална здравна инспекция; Здравните специалисти от Здравните кабинети на училищата и детските градини	2013 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати млади хора и техните родители
2.Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население	2.1 Разработва не и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции” (СПИ),„превенция на ХИВ” чрез използване на национален и регионален опит	2.1.1. Активизира не дейността на отговорните институции и НПО сектора за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им.	Лични лекари; Община Вълчедръм; Здравни медиатори Регионална здравна инспекция. НПО	2013 - 2014	Не са необходими	-	- Брой обхванати лица с дейности по подобряване на профилактичните дейности.
		2.1.2. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и	Лични лекари; Община Вълчедръм; Здравни медиатори Регионална здравна инспекция. НПО	2013 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати майки

		имунизацията за превенция на рак на маточната шийка.					
	2.2 Разработва не и прилагане на програми за превенция на различните заболявания /инфекциозни, онкологични, хронични и др./	2.2.1. Провежда не на ранна диагностика и скринингови изследвания за превенция на онкологични и хронични заболявания.	Лични лекари; Община Вълчедръм; Здравни медиатори Регионална здравна инспекция. НПО	2013 - 2014	Не са необходими		Брой проведени профилактични прегледи.
		2.2.2. Стимулира не създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.	Лични лекари; Община Вълчедръм; Здравни медиатори Регионална здравна инспекция. НПО МОМН; Всички у-ща на тер. на Община Вълчедръм; Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими		Брой създадени извънкласни форми Брой обхванати деца и ученици
		2.2.3. Информира не на лица от ромска общност за здравно осигурителните им права и задължения, и за правата им като пациенти.	Лични лекари; Община Вълчедръм; Здравни медиатори Регионална здравна инспекция. НПО	2013 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица

ПРИОРИТЕТ 3 – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	1.1. Подобряване на жилищни те условия в кварталите с ромско население	1.1.1. Разработване на общинска програма за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население	Община Вълчедръм	2013 - 2014	Не са необходими		Нова общинска програми
		1.1.2 Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура	НПО, компетентни по посочена та сфера; Община Вълчедръм МРРБ	2013 - 2014	10 000лв.	Общински бюджет; Проектно финансиране	Фактически резултати от оценката на нуждите
		1.1.3 Благоустрояване на алейни мрежи, зелени площи и детски площадки;	Община Вълчедръм МРРБ; Донори; Частни инвеститори	2013 - 2014	20 000лв.	Общински бюджет; ПРСР; Донори; ПЧП; Европейски средства	Брой новопостроени детски площадки, атракционни и площ благоустроени зони
		1.1.5 Подобрява не състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици,	Община Вълчедръм ПРСР	2013 - 2014	20 000лв.	Общински бюджет ПРСР	Благоустроени улици и тротоари – км.

		изграждане на тротоари, реконструиране на Ви К мрежи;					
		1.1.6. Подобрява не на жизнената среда чрез мероприятия, свързани с организиране на доброволни зелени групи	Община Вълчедръм Частни инвеститори	2013 - 2104	Не са необходими		Брой семейства включени в разделно сметосъбиране, площ на премахнати нерегламентирани сметища, брой ангажирана лица в подобряване на жизнената среда лица.

ПРИОРИТЕТ 4 – ЗАЕТОСТ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времени период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.	1.1. Повишава не на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми	1.1.1. Разработване на проекти включени в програми за квалификация и трудова заетост по програми, сезонна заетост и др.	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудничество с Община Вълчедръм и НПО	2013 - 2014	.	Републикански и бюджет ОП РЧР, Др.донорски програми и проекти и общински бюджет	Брой разработени проекти
		1.1.2. Обучаване на младежи в професионални	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудни-	2013 - 2014		Републикански бюджет, ОП РЧР,	Брой обучени младежи

		умения, чрез стажуване;	чество с общината, частни фирми			Др.донорски прогр. и проекти	
		1.1.3. Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки;	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудничество с общината, частни инвеститори	2013 - 2014	Не са необходими		Брой включени лица и наети лица
		1.1.4. Стимулиране на икономическата инициатива сред хората от етническите малцинствата за развиване на бизнес и производство;	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудничество с общината, частни инвеститори	2013 - 2014		Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой включени лица и самонаети лица
		1.1.5. Разработване на схеми за микрокредитиране на малък бизнес	НПО; Финансови и бизнес компании.	2013 - 2014	Не са необходими		Брой включени лица и отпуснати микрокредити

ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Подобряване на ефективност та на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	1.1. Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба №1 на Общински съвет за общественя ред и опазването на общинските имоти на територията на община Вълчедръм сред ромското население;	Община Вълчедръм и ПУ гр.Вълчедръм	2013 - 2014	Не са необходими	-	Брой полицейски служители, обучени да работят в мултиетническа среда; Брой беседи в ромските квартали
		1.1.2. Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население;	Община Вълчедръм и ПУ гр.Вълчедръм представители на общността.	2013 - 2014	Не са необходими	-	Брой работни срещи и лица, участвали в тях - конкретни резултати
		1.1.3. Обучение по права на човека и права на детето в училище;	Община Вълчедръм и ПУ гр.Вълчедръм МКППМН	2013 - 2014	Не са необходими		Брой обучени лица; Брой проведени обучения
		1.1.4.Усилване на	Община	2013 -	Не са	-	Брой обхванати

		дейността на Общинската комисия БППМН чрез включване на представители и от общност та или НПО в комисията;	Вълчедръм и ПУ гр.Вълчедръм представители на общността.	2014	необходими		лица и разрешени случаи.
--	--	--	---	------	------------	--	--------------------------

ПРИОРИТЕТ 6 – КУЛТУРА И МЕДИИ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времени период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите и маргинализираните групи	1.1. Да се постигне културна интеграция на ромите.	1.1.1.Реализиране на образователна програма за правата и задълженията на общността, като равноправни граждани – листовки, дискусии, медийни продукти	Община Вълчедръм; Общностни модератори от НПО	2013 - 2014	Не са необходими		Брой направени и разпространени листовки; брой организирани дискусии; медийни продукти ;
		1.1.2. Запознаване Обществения съвет в община за Вълчедръм формиране на политика и прилага не на настоящия план	Обществения съвет в община Вълчедръм	2013 - 2014	Не са необходими		Създаден обществен съвет
2. Запазване и развитие на	2.1 Постигане развитие и	2.1.1. Създаване кръжоци по интереси	Всички училища на тер. на общ.	2013 - 2014	Не са необходими		Брой създадени центрове

културната идентичност на малцинствени те общности;	опазване на културната идентичност на ромите	в читалище то за етническо то население	Читалища; Вълчедръм НПО; Частни инвеститори; Представители на общността				
		2.1.2. Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите;	НПО Читалище	2013 - 2014	2000лв.	Общински бюджет Делегирани бюджети ОП РЧР Частни капитали НПО	Брой проведени мероприятия и брой на включени участници.
		2.1.3. Организиране и провеждане на празници извън рамките на кварталите с етническо население; - Участие в празника на общината.	НПО Читалище	2013 - 2014	Не са необходими		Брой проведени мероприятия и брой обхванати лица
		2.1.4. Издирване на талантиливи деца от и подпомагане на етническите групи записването им в училища по изкуствата.	Всички училища на тер.на Община Вълчедръм; НПО; Читалища	2013 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати деца
3. Съхраняване, развитие и		3.1 Популяризиране на ромската култура	Регионалната кабелна телевизия,	2013 - 2014	Не са необходими		Брой проведени мероприятия

популяризиране на специфичната етнокултура на ромите като част от българската национал на култура и създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот.		чрез местните медии.	радио и вестник				
4. Развитие на спортната и физическа дейност на ромската общност.		4.1. Ежегоден футболен турнир	Всички училища на територията на Община Вълчедръм; НПО	2013 - 2014	500лв.	Общински бюджет и външни спонсори	Брой проведени мероприятия и брой на включени участници
		4.2. Ежегодни спортни състезания по случай 8 април – деня на ромите	Всички населени места на територията на Община Вълчедръм; НПО	2013 - 2014	2500лв.	Общински бюджет и външни спонсори	Брой проведени мероприятия и брой на включени участници

9. Очаквани резултати:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, нестопанските организации и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и проактивни действия за реализиране на съвместни програми, допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- Повишено качеството на образование в кварталите с ромско население;
- Намаление на отпадналите от училище ученици с 20%;
- Повишена посещаемост на учебни занятия от учениците с 30% ;
- Намаляване на неграмотността сред 18 – 25 годишните млади хора с 30%;
- Получена професионална квалификация от минимум 100 младежа;
- Намалена безработицата сред малцинствата с минимум 4%;
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора в кварталите;
- Подобен достъп на бедните етнически малцинства в гр.Вълчедръм до здравни услуги и намалена заболяемост;
- Силно ограничаване разпространението на наркотици в кварталите и намалена проституцията;
- Изградени нови жилища, зелени площи и детски площадки;
- Подобро състояние на техническата инфраструктура в кварталите;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности;
- Увеличено присъствие на хора от малцинствата в регионалните медии;
- Утвърдена обществена структура за развитието на местната общност;
- Повишена осведоменост на целевите групи.
- Включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по НПД.
- Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.
- Активизирани местни общности, които са информирани за мерките и дейностите по НПД.

10. Управление и мониторинг на изпълнението

Със заповед на кмета се създава звено за координация и управление на Плана.

Оценката на изпълнението на плана за действие се осъществява от Общински съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси /ОССЕИВ/ чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението:

- Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.
- ОССЕИВ координира и обобщава получената информация в доклада.

- Докладът се представя за одобрение пред ОССЕИВ.
- Докладът се приема от Общински съвет

11. Заключение

Икономическата криза, предизвикана от прехода, обрече ромите на убийствена бедност. Бедността е явление с много измерения, с много лица. Бедността не е само въпрос за липса на доходи. Бедност означава както липса на средства за задоволяване на основни потребности, така и липса на условия и предпоставки за водене на достоен и пълноценен живот, което се дължи на липсата на избор.

Това слага отпечатък върху начина на мислене и поведение на тези хора, носи затруднения в индивидуалната адаптация, усещане за разпад, несигурност и маргинализация, поставяне под съмнение на съществуващата ценностна система.

За изпълнението на „Плана за действие на община Вълчедръм за подкрепа на интеграционните политики“ от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност.

Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение.

Като участници не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността и компетентността на експертите, работещи по въпросите на ромите. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма.

Нашите усилия и занапред ще са продиктувани от разбирането, че всички искаме да живеем в по-уютен и по-привлекателен град, в по-красива община, предоставяща по-големи възможности за труд, обучение, спорт и развлечения независимо от раса, етнос, религия и култура.

Програмата е отворена и подлежи на допълване и усъвършенстване.